

BEWAAR HET PAND

Uitgave tot bevordering van de handhaving der oude Gereformeerde beginselen

verschijnt eens in de veertien dagen

Kommissie van redactie:

Ds. M. Baan, Zeist; Ds. G. Blom, Meerkerk; Ds. H. C. van der Ent, Katwijk aan Zee; Ds. R. Kok, Nijkerk; Ds. H. van Leeuwen, Urk; Ds. D. Slagboom, Dordrecht-Centrum; Ds. M. C. Tanis, Barendrecht; J. van Heteren, Sliedrecht-Centrum en Joh. van der Lee, Alphen aan den Rijn.

Redactie:

Ds. G. Blom, Prinses Marijkeweg 13, Meerkerk. Telefoon 01837-357

Administratie:

Joh. van der Lee, Van Eeghenstraat 14, Alphen aan den Rijn, tel. 01720-3814, postrekening 704350, t.n.v. de administrateur van „Bewaar het pand” te Alphen aan den Rijn. Abonnementsprijs f 6,— per jaar. Abonnementsprijs voor de Verenigde Staten en voor Canada 3 dollar per jaar. Advertenties f 0,20 per m.m. Bij kontrakt korting.

MEDITATIE

EEN DRINGENDE OPWEKKING

Geeft de Heere de hand en komt tot Zijn heiligdom.

2 Kronieken 30 : 8

Vijfentwintig jaar was Hizkia toen hij koning werd. Het was een donkere tijd toen de scepter hem gegeven werd. In het hart van de koning woonde echter de vreze des Heeren. Daardoor was er een drang, een begeerte naar reformatie. Naar herstel van de dienst des Heeren. Die dienst werd nagelaten. De weg naar het heiligdom werd niet meer betreden. Het Pascha werd niet meer gevierd. Dit raakte Hizkia. Hierin moest verandering komen. De Heere had er recht op, dat Zijn dienst onder het volk was. Het volk moest terugkeren tot de God van de vaders. Met de vertegenwoordigers van het volk besprak Hizkia de situatie van het volk. Men ging volledig akkoord met het voorstel van Hizkia. Deze wilde alsnog het Pascha houden. Het mocht niet verschoven worden tot het volgend jaar. De wettelijke tijd was verstreken, maar naar Numeri 9 : 10 en 11 was het in sommige gevallen geoorloofd een na-Pascha te houden in de tweede maand. Men was er van overtuigd, dat die uitzonderingsbepaling nu gold. De uitnodigingen voor het paasfeest werden daarom zo spoedig mogelijk verzonden. Uit naam van de koning werd geproklameerd om op de veertiende van de tweede maand alsnog het Pascha te houden. Men werd opgewekt om naar Jeruzalem te komen. De invitatie werd niet beperkt tot Juda, maar richtte zich ook tot de tien stammen. De boden moesten zelfs gaan naar het vergelegen Zebulon. Niet om politieke oorzaken, maar gedrongen door de vreze des Heeren, nam Hizkia contact op met Israël. De Heere had er recht op, dat men weer van alle kanten kwam naar de heilige stad, naar Zijn heiligdom.

Maar bij die uitnodiging werd tevens vermeld hoe men moest komen. In de gang naar Jeruzalem moest uitgesproken worden, dat men niet meer de weg van het voorgeslacht wilde gaan. Dat het tot een volkomen breuk was gekomen. Dat men de Heere de hand wilde geven. De bedoeling van het gebruikte beeld is niet duister.

We weten wat het geven van de hand betekent. Bij begroetingen is zij een teken van gemeenschap en hartelijkheid. In het weigeren van de hand wordt uitgesproken: ik wil geen contact; geen gemeenschap. Bij verbintenissen wordt in de handdruk veel kenbaar gemaakt. In het geven van de rechterhand wordt trouw gezworen. Kenbaar wordt gemaakt, dat men lief heeft en zal liefhebben. Nu moet echter achter de hand het hart zitten. Op het hart, op de gezindheid van het hart komt het in de allereerste plaats aan. Met een handgebaar kan men zich wel ergens van afmaken, maar het

komt aan op waarheid, op oprechtheid. Het hart moet kiezen. Het hart moet trouw zweren. Er moet hartelijke liefde zijn.

Zo ook in het geestelijke. In onze verhouding tot de Heere. In het uitsteken van de hand moet verzegeld worden wat er leeft in het hart. Tot het zich van harte geven aan de Heere wekte Hizkia het volk op. De Heere heeft recht op de hand. Op de hand alleen? Neen! Hem moet het hart én de hand gegeven worden. Het hart mag zich niet verre van de Heere houden. Merkt u op, wie zal nu zijn hart aan de Heere geven? Van nature niemand! Toch komt de eis, de opwekking ook tot ons. Wie nu goed inziet, dat hij aan die eis nimmer kan voldoen, wordt bemoedigd door de Goddelijke toezeggingen. Wat bij ons niet is, wil de Heere uit genade schenken.

Wanneer het gebod ons leidt tot het gebed, zullen we ondervinden, dat de Heere Zich in de weg van het gebed niet onbetuigd laat. Hij begint, uit genade, het werk van de bekering in het menselijke hart. Als de Geest des Heeren werkt, wordt het stenen hart weggenomen en een vlees hart gegeven. De echte reformatie is altijd een reformatie van het hart. Wanneer dit werkelijkheid is, worden hart en hand opgeheven tot de Heere. Is er het oprechte zoeken van en komen tot de Heere. Dan wordt de gegeven hand teruggetrokken, de onthouden hand vrijwillig gegeven. De hand werd gegeven aan de zonde, wereld en satan. Gedrongen door Goddelijke liefde wordt de hand uitgestoken tot de Heere. En wordt die hand, die bezoedelde hand, afgestoten? Wordt die hand geweigerd? Neen, want de Heere is groot van goedertierenheid. Nu moet men niet alleen de Heere de hand geven, maar ook komen tot Zijn heiligdom. We weten, dat de Heere onder het oude verbond woonde te Sion. In Psalm 132 staat: „Want de Heere heeft Sion verkoren; Hij heeft het begeerd tot Zijn woonplaats; hier zal Ik wonen, want Ik heb het begeerd”.

Gods kinderen hadden 's Heeren woonplaats lief. Denk maar aan David. In verschillende psalmen maakt hij zijn verbondenheid aan Gods heiligdom kenbaar. In Psalm 26 belijdt hij: „Heere! ik heb lief de woning van Uw huis en de plaats des tabernakels Uwer eer”. En in Psalm 27 maakt hij zijn begeerte kenbaar: „Eén ding heb ik van de Heere begeerd, dat zal ik zoeken; dat ik al de dagen mijns levens mocht wonen in het huis des Heeren, om de liefelijkheid des Heeren te aanschouwen en te onderzoeken in Zijn tempel”. De ware tempelgangers wekten anderen op om mee te gaan naar de berg Sion, naar het

VAN DE ADMINISTRATIE

Voor ditmaal willen wij beginnen de nieuwe abonnees te berichten die niet alle gevraagde nummers ontvingen, dat door de vele aanvragen, in de laatste tijd, het ons niet mogelijk was daaraan te voldoen. Mochten er zijn die alsnog gaarne de aangevraagde nummers ontvangen, bericht u het mij dan, want dan zullen wij trachten, via onze hoofdredakteur, u de gewenste nummers te kunnen zenden. Voorts onze dank aan de vele abonnees, die zich hebben ingezet tot het werven van nieuwe abonnees. Uit alles blijkt, dat ons blad nog niet overal bekend is, waarom wij gaarne onderschrijven wat Ds. v.d. Ent in het laatste nummer schreef aan de jeugd (en wij weten zeker, dat de ouderen niet minder deze rubriek belangstellend volgen) geef ons blad eens door, spreek er over en win een abonnee. Ook deze laatste weken mochten wij weer verschillende nieuwe abonnees inschrijven. Allen, die daaraan meewerkten, onze hartelijke dank, waaraan wij het vriendelijk verzoek verbinden, laat dit al onze abonnees mogen aansporen om nog meer bekendheid aan ons blad te geven. Circa honderd nieuwe abonnees mochten wij vanaf de vierde jaargang noteren. Laat dit ons allen genoeg zijn om elkander op te wekken tot verbreiding van ons blad met de bede, dat Gods zegen ook bij den voortduur rusten moge op deze arbeid. Geheel belangeloos wordt dit werk gedaan, waarom wij met vrijmoedigheid u blijven opwekken tot het zenden van een ekstraatje. Voor ditmaal mogen wij melden weder extra te hebben ontvangen f 122,50. Ons gironummer is 70.43.50 t.n.v. Administratie „Bewaar het Pand”, v. Eeghenstraat 14, Alphen a.d. Rijn.

v.d.L.

huis des Heeren. Zie Psalm 122. De Israëliet was ook verplicht te verschijnen voor 's Heeren aangezicht. Er was toen al sprake van een naarstig komen. Op de hoogtijdagen moest men ook in Jeruzalem gezien worden. Nu spoorde Hizkia het volk aan om naar Jeruzalem te komen, om met hem het Pascha te vieren. Men was dit ook verplicht. Die plicht rust ook vandaag op ons en onze kinderen. In zondag 38 van onze Catechismus staat: dat we naarstiglijk moeten komen tot de gemeente Gods. Om Gods Woord te horen en de sacramenten te gebruiken. Tot het zoeken van Zijn aangezicht. Wanneer we kunnen, mogen we niet één kerkdienst verzuimen.

We moeten ons echter wel onderzoeken hoe wij naar de kerk gaan. Is ons hart bij de dienst? Willen we van harte met de gemeente Gods samenkomen? Is er behoefte aan de prediking? Staan we naar de ontmoeting met de Heere?

Laten we deze vragen niet naast ons neerleggen, maar onszelf onderzoeken. Wanneer we moeten belijden, dat de rechte gestalte van het hart wordt gemist, laat er dan zijn een inroepen van de werking van de Heilige Geest. De Heilige Geest leidt ons tot het oprechte komen. Die Geest verwekt zielsbegeerten. We kunnen dan niet meer missen, wat de Heere in Zijn huis uit genade wil geven. We komen dan om de Naam van de Heere aan te roepen. Om te belijden onze zonden en schuld. Om te horen, dat er genade, verzoening is voor een tollenaar, voor een boetvaardige zondares. Om te zien de tekenen des Heeren. De tekenen van genade. De zegels van Gods liefde en trouw. Om te verkondigen de dood des Heeren. Om versterkt te worden in het dikwijls zo fel bestreden en geschokt geloof. Om almeer te verstaan en te ervaren, dat door

Zijn dood de oorzaak van onze eeuwige honger en kommer, namelijk onze zonde, is weggenomen en de levendmakende Geest voor ons is verworven. We komen om steeds weer nieuwe kracht te ontvangen. Om verzekerd te worden van de onwankelbare trouw des Heeren. Om te horen een goede tijding uit een ver land.

Wanneer dit werkelijkheid is, wat is dan het huis des Heeren ons lief. Immers, alles spreekt van genade, van verzoening, van ontferming, van redding, van leven en zaligheid. Met een

bewogen gemoed wordt dan gezongen Ps. 65 : 2:

Een stroom van ongerechtigheden,
Had d' overhand op mij;
Maar ons weerspannig overtreden,
verzoent en zuivert Gij.
Welzalig, die Gij hebt verkoren,
Die G' uit al 't aards gedruis,
Doet naad'ren en Uw heilstem horen,
Ja, wonen in Uw huis.

M. C. Tanis

De Christinnereis is voor jong en oud

14

„Och mijnheer”, zeide Christinne, „wees zo goed ons nog meer dingen uit te leggen”.

Een vriendelijk verzoek, dat getuigt van leer-gierigheid. Daar is in het hart een innig verlangen naar onderwijs uit de Schrift. Een verlangen, dat opkomt uit de wasdom van het geestelijke leven. Nog niet lang geleden leefden zij meer bij het genot dan bij de kennis van de zaken, en door daarop te vertrouwen, kwamen zij in grote moeilijkheden. Toen bracht Uitlegger hen in het slachthuis, waar de slager bezig was een schaap te slachten en zie, het schaap was geduldig en onderging gedwee de dood. Nu zei de bewaamde leermeester: „Gij kunt van dit schaap leren, hoe gij zonder murmureren en klagen ongelijk verdragen moet. Ziet eens hoe gelaten het de dood ondergaat. En nu noemt uw Koning u Zijn schapen!”

En al is die gelatenheid onzerzijds vanuit het schaap zijn niet op te brengen, dan is dat voor ons een spoorslag om te zien op Hem toen Hij verdrukt werd. De grote Koning deed als Borg Zijn mond niet open. „Als een Lam werd Hij ter slachting geleid, en als een schaap, dat stom is voor het aangezicht van zijn scheerders, also deed Hij Zijn mond niet open”.

Door gelovig en kinderlijk op Hem te zien, bekomt het hart van uit Zijn verdraagzaamheid kracht om haat en smaad te verdragen. Een les, die op de leerschool der zelfverloochening van grote betekenis is.

Daarop leidde Uitlegger hen naar de tuin, waarin een grote verscheidenheid van bloemen groeide. „Ziet gij al deze bloemen?” was de vraag.

„Ja”, antwoordde Christinne.

„Nu”, hernam hij, „die bloemen zijn alle verschillend van vorm, kleur, geur en eigenschappen. Sommige hebben veel meer waarde dan andere, maar waar de hovenier hen plaatst, staan zij zonder elkander te benijden of met elkander te twisten”.

Ge merkt toch wel dat het hier gaat om de soevereiniteit van de hovenier. Hij is aan bloem, noch mens daarvan verantwoording schuldig. En al die bloemen spreken in hun taal tot lof en eer van de grote Schepper. Een beeld is het van geestelijke zaken. De Goddelijke Hovenier is in de hof van Zijn kerk ten volle soeverein. Het doet dan ook niet ter zake waar ge staat, als ge maar levend staat op de plaats door Hem gesteld. Want daarin alleen kunt ge door Hem gewaardeerd worden in dit en in het toekomstige leven.

Daarna bracht Uitlegger hen naar een akker, waarop gerst en tarwe gezaaid waren. Maar ziet, van al die aren was de top afgesneden, en niets dan het stro stond op het land.

„Ziet”, zeide hij, „deze grond werd gemest, geploegd en bezaaid, maar wat moeten we met de oogst beginnen?”

„Daar is niets mee uit te richten”, zeide Christinne, „dan het stro te verbranden en het overige als mest te gebruiken”.

Toen hervatte Uitlegger: „Gij ziet dus, dat vruchten het wezenlijke van de oogst zijn en dat het andere alleen dient om verbrand of onder de voet vertreden te worden. Ziet dus toe, dat gij in deze nimmer een oordeel velt over uw eigen daden”.

En toch moet er over de vrucht geoordeeld worden om er uit verzekerd te kunnen worden. Maar dat kan de Heere alleen en in

dat verband bad de bruid: „O, dat mijn Liefste tot Zijn hof kwame en ate van zijn edele vruchten”. Keurt de Heere onze daden goed, dan zijn dat vruchten van de dierbare werkingen van de Heilige Geest tot verzekering van ons geloof. En zo wordt men er door bevestigd in de staat der genade opdat u steeds meer zoudt staan naar een vruchtbaar geestelijk leven.

Nu gingen zij weer in huis, en toen bemerkten zij een roodborstje, dat een grote spin in de bek hield. Zij keken hier verbaasd naar, doch Christinne zei: „Welk een tegenstrijdigheid in zulk een aardig vogeltje als het roodborstje is, en dat zo gaarne bij mensen schijnt te zijn! Ik dacht, dat het alleen leefde van broodkruimels en van ander onschadelijk voedsel. Ik vind het nu lang zulk een lief diertje niet meer”.

Uitlegger antwoordde nu: „Dit roodborstje is een zeer treffend zinnebeeld van sommige belijders. Oppervlakkig beschouwd, hebben dezen een schoon voorkomen, en zoeken schijnbaar gemeenschap met de oprechte belijders, doch in werkelijkheid is het hun slechts om uitwendig voordeel te doen. Zo schijnen zij ook gaarne de huizen van de godzalige lieden te bezoeken, doch dit geschiedt alleen om van hun gaven te genieten. Als zij onder elkander zijn, handelen zij geheel anders en drinken zij de zonde in als water!” En dat geheel in onderscheiding van de bruid.

De koningstelg, die Hij Zijn bruid wil noemen, is meest om haar inwendig schoon te roemen.

Het gaat bij de bruid niet om een uitwendige vertoning, maar om de werkelijke beleving van de waarheid, die zij in het binnenste van haar hart heeft aangenomen.

Toen zij weer binnengekomen waren en het avondmaal nog niet gereed was, verzochten zij Uitlegger hun nog enige nuttige zaken te leren. Hierop ving deze aldus aan: „Hoe zotter de zeug is, des te meer zoekt hij het slijk; hoe vetter de os is, des te vrolijker gaat hij ter slachting; hoe meer voorspoed de zinnelijke mens heeft, des te meer is hij tot kwaad geneigd. Er is in de vrouw een begeerte om netjes en sierlijk te zijn en het is betamelijk versierd te zijn met datgene wat grote waarde heeft in Gods oog”.

„Als nu Jeschurun vet werd, zo sloeg hij achteruit en hij liet God varen, Die hem gemaakt had en versmaadde de Rotssteen zijns heils”. Jeschurun, de dichtelijke bijnaam van Israël, getuigt van de vroomheid en oprechtheid waartoe het verkoren was. Verkoren om heilig en onberispelijk voor Hem te zijn in de liefde. En ziet, door God te verlaten, kwam het volk zich rijp te maken voor het oordeel. Maar de Schrift wil, dat wij zoeken het onverderfelijk versiersel van een zachtmoedige en stille geest, die kostelijk is voor God. Het is gemakkelijker één of twee nachten te waken, dan een geheel jaar wakende te blijven; en zo is het ook gemakkelijker een christelijke wandel te beginnen, dan te volharden ten einde toe.

Terecht is eens gezegd: „Die zich aangordt, beroeme zich niet als die zich losmaakt”. Het is een spreekwoord van gelijke zin, als wanneer wij zeggen: „Men moet geen triomflieder zingen voor de viktoria”. De grote Meester zegt ons: „Maar wie volharden zal tot het einde, die zal zalig worden”. En dat moet

ons, naar Zijn bevel, van dag tot dag op het hart gebonden worden.

„Iedere scheepskapitein zal in de storm gaarne over boord werpen wat slechts geringe waarde heeft, maar wie zal eerst het beste overboord werpen? Alleen hij die God *niet* vreest!” De ballast van ons verdorven bestaan is in niet één storm overboord te werpen, blijft bij ons zolang wij zijn in deze bedeling. Maar hetgeen ons verdorven bestaan voedt en sterkt in het kwade moet altijd in de eerste plaats overboord geworpen worden om het geloof te behouden. „Eén lek zal een schip doen zinken, en één zonde kan een zondaar verderven”.

Judas was een dief, hij stal uit de beurs, die hem was toebetrouwd. „De geldgierigheid is een wortel van alle kwaad, tot welke sommigen lust hebbende, zijn afgedwaald van het geloof, en hebben zichzelf met vele smarten doorstoken”.

„Hij, die zijn vriend vergeet, is ondankbaar jegens hem, maar die zijn Zaligmaker vergeet, is onbarmhartig jegens zichzelf. Wie in de zonde leeft en toch hoopt op de zaligheid hiernamaals is gelijk een mens, die brandkoren zaait en dan goede gerst en tarwe denkt te oogsten. Wenst iemand goed te leven, dan zij zijn laatste dag hem gedurig voor ogen en hem als reismakker voortdurend ter zijde”.

„Een man, die vrienden heeft, heeft zich vriendelijk te houden”. Maar wie zijn Zaligmaker, hem geschonken in het Evangelie, komt te vergeten, heeft zich begeven tot één van de sterkste bunkers, die het ongelooft gebouwd heeft om de ziel des mensen te verderven. Doch het hart, dat de stad des Heeren liefheeft, zegt: „Indien ik u vergeet, o Jeruzalem, zo vergete mijn rechterhand zichzelf”.

Nijkerk

R. Kok

Naar de Catechisatie

61

DE ERFZONDE

Zo hebben we met elkaar gesproken over de ZONDE, de eerste zonde van de mens, Adam en Eva, in het paradijs.

De oorsprong van de zonde lag dus in een vrije wilswaad van de mens, omdat de mens met een vrije wil geschapen is. „De oorspronkelijke oorsprong van het kwaad” kunnen wij nooit benaderen, noch verklaren. In elke poging om haar te verklaren ligt een verontschuldiging van het schepsel. En die verontschuldiging is er niet, want de mens is volkomen goed geschapen, zonder enig gebrek of tekort. Het begin van de zonde ligt dan ook in de moedwillige verbreking van Gods gebod en verbond der werken.

De zonde is echter niet beperkt gebleven tot Adam en Eva, maar zij is gekomen over heel het menselijke geslacht. Daarom spreken we van ERFZONDE. De reden daarvan is, dat Adam het VERTEGENWOORDIGEND HOOFD was over het menselijk geslacht en zo stond hij dus aansprakelijk, maar zijn wij ook in hem begrepen. Romeinen 5 zegt ons dit duidelijk. Wij hebben allen in Adam gezondigd. En God rekent Adams zonde naar Zijn rechtvaardig oordeel allen toe! We krijgen deel aan de erfzonde door TOEREKENING, maar ook door OVERERVING. We kunnen dus de zonde onderscheiden in: erfschuld en erfsmet. De TOEREKENING geschiedt onmiddellijk, doordien God ons Zijn deel onthoudt en de schuld van Adam toerekent.

Gevolg van die toerekening van de schuld is de erfsmet. Daaruit vloeien voort onze DADENLIJKE zonden, dat zijn de zonden met gedachten, woorden en werken. Hierbij moeten we ook rekenen de zonde van NALATIGHEID. Dit zijn zonden waarbij wij nalaten wat wij moesten doen. Daarom is het verzuimen van de middelen zo erg. O, wat zal dit ook tegen de mens eenmaal getuigen voor Gods rechterstoel! Elke onnodige lege plaats in Gods huis is een aanklacht.

De schuld en smet der zonde.

De schuld is over alle mensen gekomen door

TOEREKENING. Schuld kan men niet overerven, wel smet.

Zo zijn de mensen „tot zondaren GESTELD”, zegt Rom. 5 : 19. De nieuwe vertaling heeft dit veranderd in „zondaars GEWORDEN zijn”, maar het Griekse woord luidt „gesteld” en heeft de betekenis van een „positie”, waarin men gesteld wordt. En dit wijst dus duidelijk heen naar de drievoudige dood. „Ten dage als ge daarvan eet, zult ge de dood sterven”.

Die onmetelijke grote schuld rust dus op alle mensen en die kan nooit door de mens zelf worden betaald en uitgedelgd. Gods Geest leert dit door Zijn ontdekkende werking verstaan, zij het dieper op de verdere weg van het nieuwe leven. Dan wordt het ook: „Geen offer kan voor mijne zonden gelden”, naar Ps. 51. Maar „Gode zij dank voor Zijn onuitsprekelijke gave”, in de zending van Zijn Zoon, Jezus Christus, Die Zichzelf heeft willen geven tot een RANTSOEN voor de zonde van Zijn volk. Als de TWEDE Adam heeft Hij die schuld op Zich genomen, werd deze Hem toegerekend als de schuldovernemende, plaatsvervangende BORG! „En Hij is met de misdadigers gerekend”, Lukas 22 : 37. Jesaja 53 verklaart dit zo treffend.

Zo wordt Christus als de schuldovernemende Borg onuitsprekelijk dierbaar, beminnelijk, gepast en algenoezaam voor het door schuld-besef getroffen en verslagen hart, dat geen penning overhoudt om de schuld af te doen. Maar Gods Geest doet ook Christus door het geloof kennen en omhelzen als „geschonken tot wijsheid, rechtvaardigheid, heiligmaking en tot een volkomen verlossing”. 1 Kor. 1 : 30, Zondag 5 H. Cat.

Toen Luther in de geest naar Golgotha werd geleid, mocht hij tot die zalige geloofsomhelzing komen en riep hij uit: Heere Jezus, Gij zijt mijn zonden en ik ben Uw gerechtigheid! God rekent de gerechtigheid van Christus toe uit vrije genade om de verdienste van Christus. We hebben zoëven die toerekening van Christus' gerechtigheid in de weg des geloofs bezien als nadere daad van het geloof in Gods kind, bij de meer bewuste omhelzing van Christus.

We moeten hier echter wel goed onderscheiden. Het gaat hier over de weldaad van de volle zekerheid des geloofs. Nu moeten we niet menen, gelijk sommigen doen, dat er eerst dán sprake kan zijn van wedergeboorte. Dit is onschriftuurlijk en onkonfessioneel. Daarom komt het zo aan op een zuivere onderscheiding.

Van de zijde Gods wordt de gerechtigheid van Christus toegerekend in de wedergeboorte, in de levendmaking van de zondaar. Want hoe zou de heilige en rechtvaardige God ooit één weldaad kunnen schenken aan de zondaar zonder dat God die zondaar aanziet in Christus? Maar verstaat de pas levendgemaakte zondaar dit al aanstonds met klare bewustheid en zekerheid? Neen. Een pas-geboren kind heeft toch ook niet het bewuste besef, dat deszelfs ouders zijn ouders zijn.

We bedoelen met dit „onbewust-zijn” volstrekt niet de Kuyperiaanse gedachte over de „veronderstelde wedergeboorte” en dat die wedergeboorte jarenlang kan „sluimeren” (de wedergeboorte in de volstrekt „engere zin” volgens Kuyper). Ook die leer is onschriftuurlijk en onkonfessioneel, zielsmisleidend. Neen, want de zondaar, die Gods Geest levendmaakt, zal dadelijk de echte eigenschappen van het genadewerk openbaren: de droefheid naar God en honger en dorst naar de Heere en naar Zijn heil; lust en liefde om de Heere te vrezen en in Zijn wegen te wandelen.

Zo is het met „het geloof”, dat de Heilige Geest werkt door het Woord in het hart. Dit is een „volkomen” geloof als gave van God. Maar dit geloof openbaart zich in „trappen”, in onderscheiden „mate” en „beoefening”. En die beoefening kan een meer zwakke of sterke zijn. Ten opzichte van die zwakke beoefening, in verband met vaak vele bestrijdingen en te weinig „licht” over het Voorwerp van het geloof, de drieënige God in Christus, spreekt de Schrift van „klein-geloof”, zoals Christus tot

Zijn discipelen sprak: „Gij kleingelovigen, waarom hebt gij gewankeld?” (Matth. 14:31) De Schrift spreekt ook van een „opwassen in de genade en kennis van de Heere Jezus Christus”. (2 Petrus 3 : 18)

Maar nu behandelen we niet de les over „het geloof”. Dit komt D.V. later aan de orde, bij de „orde des heils”. We moesten hierop even wijzen in verband met de toerekening van de gerechtigheid van Christus. Deze te kennen bij de bewuste, volle verzekerdheid van het geloof geschiedt, zeiden we, als een nadere DAAD van het geloof. En deze is dan de beoefening van het „sterke” geloof.

D.V. in een volgende les hopen we verder te gaan met de „erfsmet”.

Smeken we om het „echte”, het levende geloof, waardoor de Heilige Geest zowel ontdekkend, ontgrondend werkt, als ook de heilgeheimenissen van het heil in Christus doet kennen. En versterke Hij het bij den voortgang.

Urk

v.L.

Wat is het Evangelie?

Eeuwig en onveranderlijk naar Openb. 14 : 6. De Eeuwige Zoon Gods is de inhoud van het evangelie. Als de apostel Paulus spreekt van „mijn” evangelie, bedoelt hij: dat daarin de hoofdsom der kennis van Jezus Christus vervat is. Wat het evangelie is, volgt uit de betekenisvolle toevoegingen die de Schrift ons leert. We lezen van het evangelie der genade, het evangelie Gods, der zaligheid, der hoop, der heerlijkheid, het evangelie van Christus, des zegens enz. enz. Van de tijden der eeuwen verzwegen, zegt de apostel in Rom. 16 : 25. Doch ook: dat de Schrift tevoren aan Abraham het evangelie verkondigt heeft. „Een nieuwe en ongehoorde zaak”, zegt Calvijn, „opdat de zegening van Abraham tot de heidenen zou komen door Jezus Christus”. We lezen in Efeze 6 : 19: om de verborgenheid des evangelies bekend te maken. Door Goddelijke openbaring wordt de apostel – en met hem al Gods dienaren – geroepen om de verborgenheid des evangelies bekend te maken. Voor deze gewichtvolle taak vraagt Paulus de voorbede in de gemeente. Doen wij dit ook geduriglijk voor hen, die geroepen zijn ons het evangelie te verkondigen?

Jezus omging geheel Galiléa en predikte het evangelie des Koninkrijks, d.i. het handvest des Koninkrijks, het bevat des Konings kroonseed, M. Henry. Met priesterlijke bewogenheid ziet Hij op hen, die in een donkere kerker zijn opgesloten, gebonden met ketenen

van de satan. Profetisch doet Hij het licht des Woords schijnen in hun duistere cel. „Om te verschijnen die gezeten zijn in duisternis en schaduw des doods”, Luk. 2 : 79.

Met een koninklijk machtwoord ontsluit Hij de kerkerdeuren en verbreekt de boeien des duivels. De satan moet zijn prooi loslaten. Er zijn geen grenzen aan Jezus' macht. In waarheid wordt dit verstaan als we geleerd hebben: er zijn geen grenzen aan 's mensen verdorvenheid. Het Licht schijnt in de duisternis, doch de duisternis heeft het niet begrepen. Van nature geloven wij niet, dat we gebonden zijn onder de heerschappij des duivels. Wij menen vrij te zijn, wij, Abrahams zaad, kinderen des verbonds. Ondanks de duisternis en de slavernij der zonde kunnen we het heel goed uithouden in onze gevangenissen. Het is de moeilijkste taak van een prediker bevrijding aan te bieden hun, die menen vrij te zijn. Iemand heeft eens gezegd: het is moeilijk een heiden te bekeren, doch het is een heidens werk een christen te bekeren. De Joden zeiden: wij hebben één Vader, namelijk God. En Jezus antwoordde hen: Gij zijt uit de vader de duivel.

Misschien vraagt iemand zich af: is dit nu de verkondiging van het evangelie? Ja, het is genade wanneer we bij onze afkomst bepaald worden, wanneer ons de dodelijke kwaal aangewezen wordt. Iemand heeft eens gezegd: het evangelie begint eigenlijk bij de verkondiging der wet. Jezus zeide: bekeert u en gelooft het evangelie. Wie door Geesteslicht een wetsovertreder geworden is, wordt door Gods Geest begerig gemaakt te horen van Hem, Die de wet vervuld heeft. Het evangelie boodschapt genade, genade der zaligheid voor rampzaligen van nature. Het is een boodschap der waarheid voor hen, die geleerd hebben uit de vader der leugenen te zijn. De voeten desgenen, die het goede boodschap, die vrede doet horen, zijn liefelijk voor hen, die slecht zijn en de onrust vanwege hun zonde geleerd hebben.

Hij, Die de inhoud van het evangelie is, is gezonden om een blijde boodschap te brengen, tot een licht der heidenen. Om gevangenen vrijheid uit te roepen, om te openen de blinde ogen, om gebondenen uit te voeren. Het is een weldaad wanneer ons onze zonden gepredikt worden, ook al vinden wij ze niet zo erg, al zijn we ze ons niet bewust.

Want het kwaad wordt niet alleen aangewezen, doch ook de weg ter verlossing verkondigd in Jezus Christus. Dit evangelie moet gebracht worden, overal en altijd, beginnende vanaf Jeruzalem.

A.B.

De Dordtse leerregels en de prediking

2

We hebben naar aanleiding van een gestelde vraag de vorige keer benadrukt de roeping van iedere dienaar des Woords, die de belijdenis onderschrijft, om in positieve zin de leer, in de belijdenis vervat, te brengen. Er zijn misschien hier of daar lezers, die dit al te formeel vinden. Allereerst zou ik daarop willen zeggen, dat het in onze dagen bijzonder nodig is deze roeping te onderstrepen. Allereerst dreigt er een grote bandeloosheid. Wie oog heeft voor wat er op het bredere erf van Gods kerk ten aanzien van het gezag van Gods Woord en de belijdenis te doen is, zal weten dat op allerlei erf een geest openbaar komt die het liefst zo snel mogelijk wil afkomen van alle bindingen.

Dan is hier deze roeping in wezen nooit enkel formeel. Zij is nauw verbonden met de inhoud van de belijdenis. De kerk kan het vragen van de dienaren des Woords, dat zij deze leer brengen, omdat de inhoud van de belijdenis-geschriften zo bijzonder is. Zij vertolken Gods Woord. Zij bevatten grote schatten, die uit dat Woord zijn gegraven. Nooit mogen we de belijdenisgeschriften gelijkstellen met het Woord, laat staan boven het Woord stellen. Zij komen overeen met Gods Woord, tenzij iemand vanuit dat Woord het anders aantoon. Deze heeft dan eerst de roeping in het midden van de kerk dit te bewijzen. Echter, God heeft in het verleden wijsheid ge-

schonken om de zuivere leer op zo bijzondere wijze in deze geschriften samen te vatten. En de grote schatten daarin verborgen, moeten doorklinken in de prediking van een dienaar. Daarom is het nooit alleen een formele zaak of de belijdenis verwaarloosd wordt door een predikant. Het raakt grote belangen. Erg is het, als de inhoud niet wezenlijk doorklinkt en in de prediking geen „vlees en bloed” geworden is.

Wij zijn geneigd om te zeggen, dat dit juist voor de Dordtse Leerregels in het bijzonder geldt. Het is althans opmerkelijk, dat in dit geschrift zoveel schatten gevonden worden die eigen zijn aan de schriftuurlijk-bevindelijke prediking.

Nog niet zo lang geleden is in een proefschrift de stelling naar voren gekomen, dat deze belijdenis een belijdenisgeschrift van de tweede rang is. Het gebeurde bij een promotie in Kampen. Het tekent opnieuw hoe men daar steeds verder van de leer en geest van Dordt verwijderd komt. We gaan er verder niet op in, maar het is in ieder geval, wat de praktijk van de prediking betreft, zeer zeker van de eerste rang.

Het valt reeds op, dat deze leerregels zo vaak spreken over de prediking als zodanig. U zult het weten, dat over vijf hoofdstukken van de leer gehandeld wordt: van de Goddelijke verkiezing en verwerping (1); van de dood van

Christus en de verlossing der mensen door deze (2); van des mensen verdorvenheid en bekering tot God en de manier van deze (3 en 4); van de volharding der heiligen (5). Nu is er geen hoofdstuk waarin niet over de prediking gesproken wordt.

In hoofdstuk 1 begint het al heel spoedig: „En opdat de mensen tot het geloof worden gebracht, zendt God goedertierenlijk verkondigers van deze zeer blijde boodschap, tot wie Hij wil en wanneer Hij wil, door wier dienst de mensen geroepen worden tot bekering en het geloof in Christus de Gekruisigde”.

In hetzelfde hoofdstuk wordt ook later gesproken over de noodzaak om de leer van de Goddelijke verkiezing voor te stellen in de kerk des Heeren, „met de geest des onderscheids en met godvruchtige eerbiedigheid, heiliglijk, zonder nieuwsgierige onderzoeking van de wegen des Allerhoogsten, ter ere van Gods heilige Naam en tot een levendige troost van Zijn volk”.

In hoofdstuk 2 wordt ook op de prediking gewezen als het gaat over de belofte des Evangelies: „die zonder onderscheid moet verkondigd en voorgesteld worden met bevel van bekering en geloof”.

Hoofdstuk 3 en 4 spreken over de prediking en de roeping b.v.: „dat er velen, door de bediening des Evangelies geroepen zijnde, niet komen en niet bekeerd worden, daarvan is de schuld niet in het Evangelie.....”

Tenslotte noemt ook hoofdstuk 5 de prediking. We lezen tegen het einde: „Gelijk het God nu belijft heeft dit Zijn werk der genade door de prediking des Evangelies in ons te beginnen, alzo bewaart, achtervolgt en volbrengt Hij het door het horen, lezen en overleggen daarvan, mitsgaders door vermaningen, bedreigingen, beloften en het gebruik des heilige sacramenten”.

We kunnen hier niet laten even op te merken, hoe hoog de opstellers van de Dordtse leerregels de prediking geschat hebben. En dat niet alleen. Zij hebben achter de verkondiging van Gods Woord, God Zelf gezien. God heeft gezorgd voor de prediking van het Evangelie. Hij zendt verkondigers van de boodschap. En Hij doet dat in Zijn vrijmacht, tot wie Hij wil en wanneer Hij wil. De boodschap van Gods Woord laat zich niet dwingen in haar gang door mensen. God gebruikt mensen, maar bepaalt Zelf de koers. Geheel in de lijn van Dordt wordt zo het welbehagen des Heeren beleden in het geschenk van de prediking. Wel eens te weinig wordt dit onder ons gezien en beleefd. Het voorrecht te mogen zijn onder de rechte bediening van Gods Woord zou meer gekend worden wanneer de ogen hiervoor geopend waren.

Doel: reeds nu kunnen we zeggen: hoe is het mogelijk deze belijdenis in de prediking te verwaarlozen, terwijl er zo'n grote aandacht aan de prediking in deze leerregels gegeven wordt! En temeer klemmt dit, omdat ditzelfde geschrift in veel opzichten bepalend is voor de inhoud van de bediening van Gods Woord. Wat we daarmee niet en wél bedoelen, hopen we in een volgend artikel nader te bezien.

D. Slagboom

Voor de jeugd

Beste jongelui!

De laatste keer hebben we nogal over die „vernieuwingen” geschreven, n.a.v. een brief van een vriendin. Jullie weten nog wel, wat we daarmee bedoelden? Nieuwe vertaling, nieuwe psalmberijming, nieuwe liturgische geschriften, nieuwe liturgie (wijze van dienst in de kerk) enz. Allemaal nieuw! Terwijl de noodzakelijkheid van de vernieuwing des harten al minder gehoord wordt.

Maar, zegt iemand van jullie, is dat nu zo erg? Als je het goed neemt, dan komt het toch zo ongeveer allemaal op hetzelfde neer?

Ja, dat lijkt wel zo, en toch schuilen hier grote gevaren. Door het lezen van genoemde brief, dacht ik aan de tijd dat ik zelf nog naar de katechisatie ging, in mijn kinderjaren, bij

Ds. J. W. van Ree. De man is vroeg gestorven en juicht al jaren voor Gods troon. Misschien dat er oudere lezers zijn die hem nog gekend hebben.

Maar goed, als het op de katechisatie over de Bijbel ging, dan hadden we geleerd wat er stond in het boekje van Hellenbroek. De vraag luidde: Wie heeft de Heilige Schrift laten beschrijven? Antw. God. 2 Tim. 3 : 16: „Al de Schrift is van God ingegeven en is nuttig tot lering, tot wederlegging, tot verbetering en tot onderwijzing, die in de rechtvaardigheid is”. Van een nieuwe vertaling wisten we toen nog niet. Daar ben ik voor het eerst mee in aanraking gekomen in de militaire dienst. We wisten dus ook niet, dat er in de nieuwe vertaling staat: „En elk van God ingegeven schriftwoord is ook nuttig om te onderichten, te weerleggen, te verbeteren en op te voeden in de gerechtigheid”. Ik zeg nogmaals: We wisten daar niets van.

Maar als dan genoemde vraag uit het boekje van Hellenbroek in bespreking kwam, dan vroeg de dominee altijd: Wat moet ik nu zeggen? De Bijbel is Gods Woord, of Gods Woord is in de Bijbel? We zeiden dan na lang nadenken het meestal nog verkeerd, namelijk: Gods Woord is in de Bijbel. Mis! ! ! De Bijbel is Gods Woord, was dan het antwoord van de dominee.

Maar wat maakt dat nu eigenlijk uit, of ik zeg: De Bijbel is Gods Woord, of Gods Woord is in de Bijbel? Het is toch allebei waar? Het werd ons dan duidelijk gemaakt, dat er in beide uitdrukkingen, die zoveel op elkaar lijken, een hemelsbreed verschil zit. Want als ik zeg: De Bijbel is Gods Woord, dan aanvaard ik hem als zodanig van Genesis 1 tot Openbaring 22 toe. Terwijl, wanneer ik zeg: Gods Woord is in de Bijbel, dan speel ik daardoor de grenzeloze schriftkritiek in de kaart, want dan zit daarin begrepen, dat niet de gehele Bijbel Gods Woord is. Het zit er wel in, maar ik moet dan zelf uit gaan maken wat nu eigenlijk Gods Woord is en wat niet. Als dan zo de Bijbel overgeleverd wordt aan de willekeur van de mensen, die alles wat hun verdorven verstand niet bevatten kan er uit scheuren, dan houden we aan het eind niets anders van Gods Woord over dan de kaft. En dat heeft de duivel natuurlijk heel graag. Daarom vrienden, zei de dominee dan, laat je nooit, nooit verleiden om te zeggen: Gods Woord is in de Bijbel, want dat is tot je eeuwige ondergang.

We gingen dus met die wetenschap de wereld in, zeggende: De Bijbel is Gods Woord. Dat hielden we vol, daar waren we bij opgevoed en daar bleven we bij.

Nu moet ik eerlijk zeggen, dat we de verstrekkende betekenis van deze dingen toen nog niet begrepen. We leefden op gereformeerd terrein, kwamen daar nooit buiten, en ondanks alle verschil van mening, die er toen ook op andere punten was, was men op dit punt toch één van gevoelen.

Doch nu, zoveel jaren later, staan de zaken anders. De gereformeerde beslotenheid, waarbinnen wij opgevoed zijn, is weg. De grens tussen kerk en wereld is zo goed als opgeheven. De wetenschap heeft een geweldige vlucht genomen. En daar is ook de Bijbel een prooi van geworden. Ja, de Bijbel een „prooi” van de wetenschap. D.w.z. de wetenschap laat zich niet meer door de Bijbel beheersen, maar de wetenschap gaat over de Bijbel heersen. Dat was bij de vrijzinnigen allang zo. Die leefden bij de uitdrukking: Gods Woord is in de Bijbel. En nu is dit ook het geval geworden op gereformeerd terrein, waar men geleefd heeft bij de uitdrukking: De Bijbel is Gods Woord. Doch dat nemen vele hooggeleerde theologische professoren niet meer voor hun rekening. Want dan moet men geloven dat de ezel van Bileam heeft gesproken en dat Jona drie dagen en drie nachten in de buik van de walvis verkeerd heeft en meer dergelijke dingen, die met het verstand niet te verklaren zijn. En daar past men voor. Men wil voor het forum van de wetenschappelijke wereld met zulke „onzin” uit de Bijbel niet voor „gek” staan.

Zo is men op gereformeerd terrein geruisloos afgestapt van de gereformeerde lijn. Men heeft

het aloude: De Bijbel is Gods Woord, ingewisseld voor: Gods Woord is in de Bijbel. Men is op de vrijzinnige lijn terecht gekomen.

En noemde men zich nu maar ronduit zo, dan wisten we waar we aan toe waren. Maar het gevaarlijke en voor eenvoudige mensen verraderlijke is dit, dat men zich gereformeerd blijft noemen. Men heeft, zegt men, nú de sleutel gevonden om de Schrift goed te kunnen lezen. Dat heeft men vroeger eigenlijk nooit gekund, doch nu zijn we zo ver dat we wetenschappelijk uit kunnen maken wat in de Bijbel wáár en wat niet wáár is. Ja, ja, dank zij de „verlichting” anno 1969. Terwijl deze eeuw toch zo duister is.

Dat geruisloos overstappen nu van de gereformeerde lijn op de vrijzinnige ten opzichte van het schriftgezag, kan met de nieuwe vertaling in de hand. Want de nieuwe vertaling van 2 Tim. 3 : 16 laat voor de moderne opvatting ruimte, want die luidt toch: En elk van God ingegeven schriftwoord is nuttig... De uitdrukking „elk van God ingegeven schriftwoord” houdt in, dat niet elk woord in de Bijbel van God is ingegeven.

Over de foutieve vertaling van deze tekst, die zo misleidend werken kan, is lang en breed gesproken. Men heeft het verkeerde toegegeven en gezegd, dat de oude vertaling ten deze beter was. Maar men kon over de vertaling van die ene tekst tenslotte niet vallen. De vertaling van die ene tekst en nog zovele andere meer, moest men dan maar op de koop toenemen. Want de nieuwe vertaling moest, koste wat het kost, worden aangenomen.

Na zoveel jaren blijven de gevolgen niet uit. Waar komt een man als Prof. Dr. Kuitert terecht? Waar voert hij zijn volgelingen heen? Ik ben bang van naar de ondergang!

Jonge vrienden, er staat in de Bijbel: Waakt en bidt, opdat ge niet in verzoeking komt. Dit woord geldt ook voor jullie. Terecht merkte mijn briefschrijfster op, dat het voor jonge mensen zulk een gevaarlijke tijd is. Doch een nauw leven bij de Schrift kan jullie ook in deze tijd bewaren voor verderf en ondergang, in de stroomversnelling van deze tijd.

Waarmede zal de jongeling zijn pad zuiver houden? Als hij dat houdt naar Uw Woord. We bidden jullie daarbij de leiding van Gods Geest van harte toe.

Jullie aller vriend Ds. H. C. v.d. Ent

Boekbespreking

De wereldrechter door Bernardus Smytegelt. Uitgave van de Stichting „Smytegelt Fonds”

Dit is een preek van Smytegelt over 2 Cor. 5 : 10: want wij allen moeten geopenbaard worden voor de rechterstoel van Christus... De preek is kort, maar zeer ernstig waarschuwend en opwekkend, zoals we van Smytegelt gewoon zijn. De stichting doet er goed aan om zulke preken voor de mensen van onze tijd toegankelijk te maken. Wij hebben immers hetzelfde nodig wat onze voorgelachten niet konden missen. De korrektie kon beter geweest zijn.

We kunnen deze uitgave van harte aanbevelen. De preek is in klein formaat uitgegeven en kost 40 cent, bij kwantumafname korting, te bestellen bij het sekretariaat Koudekerkseweg 6, Middelburg, of bij de drukker Fa. Pieters te Oostburg.

B.

Reveil-serie, derde 10-tal preken Uitgeverij Pieters - Oostburg.

Dit boek bevat 3 preken van B. Smytegelt en verder preken van W. à Brakel, J. van Lodenstein, A. Hellenbroek, K. Mel, P. Immens, F. Costerus en Joh. Beukelman, bekende predikers uit vroeger eeuwen. De preken zijn uitgegeven in hedendaagse taal en stijl. Daardoor lezen ze gemakkelijk. Het lettertype is groot en duidelijk. Dat is ook van belang. De waarde van het werk is echter gelegen in de kostbare inhoud. Het zijn preken die we van harte ter lezing willen aanbevelen. Er is grote verscheidenheid onderling, maar ook een grote overeenstemming. Wat hebben deze dienaren toch met ernst gepredikt en Gods Woord verkondigd. We zijn geneigd om hier verschillende gedeelten over te nemen, maar moeten volstaan met een enkele aanhaling uit de preek van Joh. Beukelman over Het wonder der wedergeboorte, naar Joh. 3 : 3. „Het wederom geboren worden bestaat eigenlijk in de overbrenging van de uitverkoren zondaar uit zijn rampzalige natuurlijke staat in de genadestaat, doordat hij een bovennatuurlijk beginsel van het geestelijk leven ontvangt.

Dit is voor een ieder, groot of klein, in welke tijd men ook leeft of geleefd heeft, noodzakelijk om te beleven, anders kan men niet zalig worden. Dat zegt Jezus Zelf. In Christus' tijd waren er weinig wedergeborenen en nu ook. De farizeeën spraken daar niet over, zij trachtten dit te verdoezelen. Dat gebeurt in onze tijd ook veel.

Daarom dringt Jezus erop aan en wij willen het met Hem doen, omdat het zo *volstrekt* nodig is”.

Tot zover Beukelman. Wat hij daar zegt mag ook in deze tijd wel luide verkondigd worden. Trouwens alles wat in deze preken naar Gods Woord wordt verklaard.

Deze preken lijken ons ook voor leedsdiensten zeer geschikt. Het werk is keurig uitgegeven in zware band en kost f. 7,50 (in balakron) of f. 9,90 (in kunstleer), voor abonnees op de Reveil-serie resp. f. 5,95 en f. 8,75.

B.